

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 30.

Συνδρομή, ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἐξάμηνος μόνου
καὶ προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάγκ. 8.

ΕΤΟΣ Β'.

τῇ 15/27. Μαρτίου 1886.

ΠΕΡΙ ΖΩΪΚΟΥ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΥ.

Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο γνωστόν, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, διὰ τῆς ἀπλῆς ἐπιψύσεως διὰ τῶν δακτύλων ἦτο δυνατόν ἐνίοτε νὰ πραϋνθῶσιν οἱ πόνοι ἐνὸς πάσχοντος ὑποκειμένου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἠθέλησεν ὁ ἐν ἔτει 1733 γεννηθεὶς καὶ τῷ 1815 ἀποθανὼν Μέσμερος νὰ διαπλάσῃ εἰς ἰδιαίτερον καὶ αὐτοτελῆ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης κλάδον. Καὶ ἠδυνήθη πραγματικῶς οὐκ ὀλίγα ἐπιτυχῆ πειράματα νὰ κάμῃ, εἰς τὸ σύνολον τῶν ὁποίων πρῶτος ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ „ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ“. Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀνέθηκε τῷ 1784 εἰς ἰδιαιτέραν ἐπιστημονικὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἐξέτασιν τῆς νέας ταύτης δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, μὴ ἀπαξιῶσαντος μηδὲ τοῦ Φραγκλίνου καὶ Λαβουαζιέρου νὰ συμμετάσχωσι τῶν ἐργασιῶν τούτων. Τὸ ἐξαγόμενον ὁμῶς τῶν ἐρευνῶν τῶν φυσιοδιφῶν καὶ ἱατρῶν τούτων ἦτο τόσον δυσμενὲς διὰ τὸν Μέσμερον καὶ τὸν ζωϊκὸν τοῦ μαγνητισμοῦ, ὥστε ἠναγκάσθη μετ' ὀλίγον νὰ ἐγκαταλίπῃ τοὺς Παρισίους.

Ἐν τούτοις ἐκτὸς τῶν κυρίως θεραπευτικῶν ἐνεργειῶν παρατηρήθησαν ὑπὸ τοῦ

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Β'.

Μεσμέρου καὶ τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ μαθητῶν εἰς τοὺς διὰ τοῦ μαγνητισμοῦ θεραπευομένους καὶ ἄλλα τινὰ φαινόμενα, τῶν ὁποίων τὸ παράδοξον καὶ τὸ γόητρον τοῦ μυστηριώδους ἐκίνησαν τὴν γενικὴν προσοχὴν.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΡΑΦΑΗΛ.

Κατὰ τὸ φωτογράφημα τοῦ Loescher & Petsch ἐν Βερολίῳ.

Ἄνθρωποι, ἐπὶ τούτῳ κατὰλληλοι, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν ὑστερισμὸν ῥέποντάς κοράσια καὶ γυναῖκες, ἐφαύοντο προτεταμέναις ταῖς χερσὶ τοιοῦτοτρόπως, ὥστε αἱ κινήσεις ἤρχοντο ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ κατήρχοντο δι' ὅλου τοῦ σώματος χωρὶς ἐν τῷ μεταξύ νὰ συμβαίνει οὔτε ἡ παραμικρὰ ἐπαφή. Τὰ ὑποκείμενα ταῦτα συνήθως ἐβυθίζοντο μετὰ πάροδον ὀλίγων λεπτῶν εἰς ὕπνον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον βαθύν. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπέπιπτον εἰς εἶδος τι ὑπνοβατικῆς καταστάσεως, διαρκούσης τῆς ὁποίας ἐδίδον πολλάκις ἐπιτυχεῖς ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις, ἀπροόπτως αὐτοῖς ἀποτεινομένης, οὐκ ὀλίγα δὲ διετεινόντο, ὅτι ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἠδύναντο νὰ δώσωσι πληροφορίας περὶ πραγμάτων, συμβαινόντων ἀλλαχοῦ, νὰ προῖδωσι τὰ μέλλοντα καὶ ν' ἀναμνησθῶσι τῶν παρελθόντων καὶ τὰ καθ' ἑξῆς.

Ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτει ἡ ἀμφιβολία, ἂν τὰ φαινόμενα ταῦτα ἔδει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τεχνάσματα πονηρῶν ἀγυρτῶν καὶ ὡς αὐταπάτης ἀπόρροια, ἢ ἂν πραγματικῶς ὑπῆρχε τι τὸ ἀληθὲς ἐν αὐτοῖς. Καὶ τῷ ὄντι ἐπανειλημμένως ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὰ τοιαῦτα πειράματα πολλὰ ἀγυρταί, ἀλλ' ἐπίσης πάλιν ἐπανειλημμένως φυσιοδίφαι ἀμερόληπτοι καὶ δόκιμοι ἱατροί, παρατηρήσαντες τοὺς εἰς τὸν μαγνητικὸν τοῦτον ὑπνον βεβουθισμένους ὑπνοβάτας, ἐβεβαίωσαν ὅτι οὐδὲν παρ' αὐτοῖς τὸ μυστηριώδες εὔρον καὶ ἀνεξήγητον, μὴ δυνάμενον ἄλλως νὰ παρατηρηθῇ καὶ εἰς τὸν τὰ νεῦρα πάσχοντα. Βαθμηδὸν ὅμως ἡ ἐπιστημονικὴ πίστις εἰς τὰ πειράματα ταῦτα τοσοῦτον κατέπεσεν, ὥστε ἐνομιζέτο ἀπρεπὲς τὸ ν' ἀσχοληταί τις περὶ αὐτὰ καὶ πολλὰ ἐπιστημονικὰ ἔταιρία ἐξώρισαν μάλιστα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐκ τῶν συζητήσεών των, ὡς π. χ. ἐν ἔτει 1830 ἢ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν.

Ἀδιάφορον ὅμως πάντοτε ὑπῆρξαν κάλλοι παρατηρηταὶ καὶ φιλαλήθεις σοφοί, ἀγωνισθέντες ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τῶν μᾶλλον παραδόξων τούτων φαινομένων. Καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη εὐρίσκονται ἐν πάσῃ μεγάλῃ πόλει ἄνθρωποι, νομίζοντες ὅτι θεραπεύουσιν ἀσθενεῖς διὰ τῆς ἀπλῆς τῶν δακτύλων των ἐπιφάσεως. Διότι ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ μυστήριον, τὸ περικαλύπτον τὰ φαινόμενα ταῦτα, ἐξασκεῖ ἰδιόζουσαν τινα μαγείαν ἐφ' ὅλας σχεδὸν τὰς τάξεις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Ἡ ἔμφυτος ἐκείνῃ ῥοπῇ πρὸς τὸ ὑπερφυσικόν, ἢ ἄλλως διὰ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἱκανοποιουμένη, ἂν ἢ πίστις αὕτη διασεισθῇ διὰ τοῦ συγχρόνου ὕλισμου ἢ γεννηθῇ ἀποστροφὴ τις πρὸς τὰ διδάγματα καὶ τοὺς τύπους τῆς ἐκκλησίας, ἐπιζητῇ ἀνεπαισθήτως νὰ εὕρῃ ἀλλαχού τὴν ποθομένην ἱκανοποίησιν.

Ἐντεῦθεν λοιπὸν ποτὲ δὲν ἔπαυσαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μεσμέρου μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν νὰ εὐρίσκωσι προσηλύτους, οἱ ὅποιοι δὲν πειθονται περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν πεποιθήσεών των καὶ ἂν ἀκόμη ἕτερα πειράματα ἀποδείξωσι τρανῶς, ὅτι κατὰ τὸν λεγόμενον ζωϊκὸν μαγνητισμὸν δὲν ἐκδηλοῦται δυνάμεις τις ἰδιαιτέρα ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον ἐνεργούσα, ἀλλ' ὅτι μόνον τὸ νευρικὸν σύστημα τῶν προσώπων ἐκείνων, ἐφ' ὧν τοιαῦτα πειράματα δύνανται νὰ γίνωσι, περιέρχεται εἰς ἰδιόρρυθμὸν τινα κατάστασιν.

Ἐν πρώτοις θὰ περιγράψω ἐνταῦθα πειράματά τινα, γενόμενα τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ καὶ μάλιστα θὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα παρατηρήσεις καὶ πειράματα, τὰ ὅποια ἐγὼ αὐτὸς ἐπεχείρησα.

Ἀφορμὴν πρὸς τὰς ἐρεῦνας ταύτας ἔδωκεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ δανοῦ μαγνητιστοῦ Χάνσεν. Τὰ πειράματά του ἤμην πεπεισμένος ὅτι δὲν ἦσαν οὔτε ἀγυρτικὰ τεχνάσματα οὔτε αὐταπάτης προϊόντα, ἐπειδὴ μετὰ τινος προσπαθείας κατῳρθωσα οὐ μόνον νὰ τὰ ἐπαναλάβω ἐγὼ αὐτός, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ τὰ μεταβάλω κατ' ἀρέσκειαν καὶ ν' ἀνέυρω πολλάκις τὴν αἰτίαν ἄλλως δυσεξηγήτων τινῶν φαινομένων.

Διὰ ν' ἀποδειχθῇ, ἂν ὑποκείμενόν τι οἰονδήποτε ἦνε κατὰλληλον πρὸς τοιαῦτα πειράματα, τοποθετεῖται εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, ἐν ἀμυδρῶς φωτιζομένῳ δωματίῳ, ἀδύνατον φῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ φωτεινόν τι ἀντικείμενον ὑπὸ ἀμαυροῦ πλαισίου περιβαλλόμενον, οὕτως ὥστε τὸ ὑποκείμενον τοῦτο νὰ μένῃ ἐντελῶς ἀκίνητον καὶ ἀσκαρδαμυκτεῖ ν' ἀτενίζῃ αὐτό, προσπαθοῦν συγχρόνως ν' ἀποσύρῃ ἀπὸ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου τὰς ἰδέας του.

Πολλοὶ ἄνθρωποι περιπίπτουσιν εἰς τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἰδιόρρυθμον κατάστασιν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μόνον δευ-

τερολέπτων, ἄλλοι δὲ χρειάζονται πρὸς τοῦτο μακρότερον χρόνον. Ἐὰν τὸ φῶς τοῦ ἐν χρήσει ἀντικειμένου δὲν ἦνε πολὺ ζωηρὸν καὶ ἐὰν τὸ μαγνητιζόμενον ὑποκείμενον δὲν ἦνε πάρα πολὺ εὐαίσθητον, οὐδὲν παρατηροῦμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπ' αὐτοῦ ἱκανὸν νὰ κινήσῃ τὴν περιέβρεξιάν μας. Ἐν τούτοις ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ εἶνε ὀλίγον πλατύτερον τοῦ συνήθους ἀνεωγμένη καὶ τὸν πειραματιζόμενον καταλαμβάνει αἰσθημὰ τι νυσταγμοῦ καὶ καμάτου. Ἄν ἤδη κλείσωμεν τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ μετὰ τινος σοβαρότητος τοὺς ψηλαφήσωμεν λέγοντες μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι τῷ εἶνε ἀδύνατον νὰ τοὺς ἀνοίξῃ, οἱ εὐαίσθητοι πραγματικῶς καὶ παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν μυῶνων των εἶνε ἀνίκανοι ν' ἀνοίξωσιν αὐτοὺς πάλιν, τὰ δὲ βλέφαρά των φαίνονται ὡσεὶ συγκεκολλημένα.

Οἱ λίαν εὐαίσθητοι χάνουσιν εἰς τὴν πρώτην ταύτην φάσιν τοῦ πειράματος πᾶσαν αὐτῶν τὴν συνειδησιν καὶ περιπίπτουσιν εἰς ὄνειρώδη τινα κατάστασιν, ἄλλοι δὲ πάλιν βυθίζονται εἰς βαθὺν καὶ ὅμοιον πρὸς λιποθυμίαν ὑπνόν, καθ' ὃν διατελοῦσιν ἐντελῶς νεναρκωμένοι. Τὰ μέλη διατηροῦσι μὲν τὴν προτέραν των εὐκαμψίαν, ἀλλὰ δύνανται αὐθαίρετως ὑπὸ τοῦ πειραματιστοῦ νὰ τοποθετηθῶσι καθ' οἷονδήποτε, καὶ τὸν ἀφυσικώτατον ἀκόμη, τρόπον χωρὶς νὰ μετακινήθωσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

Αἰφνίδιον φύσημα, μία ταχεῖα ἐκφώνησις „ἐξύπνησον!“ ἀρκεῖ νὰ τῷ ἀποδώσῃ πάλιν τὴν ἱκανότητα, ὅπως ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς· πολλάκις ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ βραχῇ καὶ τὸ μέτωπον ἢ ὁ τράχηλος διὰ ψυχροῦ ὕδατος διὰ νὰ ἐπανεέλθῃ τελείως ἡ προηγουμένη ὁμαλὴ πνευματικὴ καὶ σωματικὴ τοῦ πειραματιζομένου κατάστασις.

Ἐνίοτε δυνάμεθα χωρὶς νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν ἀναίσθητον ν' ἀποναρκώσωμεν μέλη τινα μόνον αὐτοῦ, οἷον τοὺς μυῶνας τῶν σιαγόνων, τὸν βραχίονα, τὴν χεῖρα, τὸ ἐν ἡ ἀμφοτέρω τὰ σκέλη, ἓνα τῶν δακτύλων κτλ. Τὰ τοιαῦτα πειράματα δύνανται νὰ γίνωσιν ὅποτε τις θέλῃ, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ κλεισθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ εἰς τὸ πείραμα ὑποβληθέντος ἀνθρώπου, — διότι ἄλλως εὐκόλως δύναται νὰ ὑποπέσῃ εἰς τελείαν ἀναισθησίαν, — καὶ ἀορίστως νὰ ἐκφωνηθῶσιν αἱ φράσεις: „Τώρα ὁ γρόνθος σου δὲν ἀνοίγεται“, ἢ „ὁ δάκτυλός σου εἶνε νεκρὸς“ καὶ τὰ καθ' ἑξῆς.

Εἰς τὰ οἰκεία τοῦ σώματος μέλη πολλῶν ὑπὸ τοῦ Χάνσεν καὶ ὑφ' ἡμῶν μαγνητισθέντων ἀνθρώπων ἐπῆλθε σφοδρὸς ὀφθαλμοφανὴς τέτανος, ὅπερ εἶνε τρανωτάτη ἀπόδειξις, ὅτι κατὰ τὰ πειράματα ταῦτα δὲν ἀπατᾷ τις ἑαυτὸν νομίζων, ὅτι τὰ μέλη ἀδυνατοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν νὰ κινήθωσι.

Ἀφ' οὗ ὑποκείμενόν τι ὑπέστη ἀπαξ τὰ ἀνωτέρω πειράματα, πολὺ εὐχερὲς ἀποβαίνει νὰ ἐπιτύχῃ τις καὶ ἔτι σπουδαιότερα τούτων, ἀποναρκῶν ἐντελῶς τὰ διάφορα μέλη κατὰ βούλησιν εἴτε ἐν συναισθήσει, δηλαδὴ τοῦ πάσχοντος ἔχοντος τοὺς ὀφθαλμούς ἀνεωγμένους, εἴτε ἐν καταστάσει ἀναισθησίας. Ὁ Χάνσεν π. χ. τοὺς τελείως ἀποτετανωθέντας τούτους ἀνθρώπους τοποθετεῖ μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας ἐπὶ δύο ἐδρῶν ὀλίγον ὑψηλῶν, οὕτως ὥστε τὸ λοιπὸν σῶμα μὴδὲν νὰ ἔχῃ κάτωθεν στήριγμα καὶ κατόπιν κάθηται ἡ ἴσταται ὀρθὸς ἐπὶ τῆς ἐμφύχου ταύτης γεφύρας. Καὶ φαίνεται μὲν ὅτι τὸ σῶμα τῶν καταληπτικῶν τούτων ἀνθρώπων κάμπτεται ὀλίγον ὑπὸ τὸ δεινὸν βάρος, ἀλλ' ἡ ὑποχώρησις αὕτη εἶνε πάντῃ ἀσήμαντος. Πρὸς τούτοις δύναται τις ἐπίσης νὰ σταθῇ ὀρθὸς ἐπὶ τῶν ὀριζοντεῶς προτεταμένων ποδῶν τοιοῦτου τινὸς ὑποκειμένου, ἀφ' οὗ τὸ

υπογάστριον, οἱ μηροὶ καὶ τὰ σκέλη ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν νάρκωτικὴν τοῦ μαγνητισμοῦ ἐνέργειαν (ὡς ἐν τῇ εἰκόνι). Ἄν οἱ εἰς τὰ πειράματα ταῦτα ὑποβαλλόμενοι διατηρῶσιν ἀκόμη τὴν κρίσιν καὶ ἔχωσιν τὰς φρένας τῶν ὑγιεῖς, ὅπερ δὲν συμβαίνει πάντοτε, λέγουσιν ἡμῖν μετὰ τὸ πείραμα, ὅτι ἐκ τοῦ κολοσσίου βάρους ἡσθάνθησαν μετρίαν τινὰ μόνον πίεσιν, ὅσην ἤθελον ἐξασκήσει λίτραι τινὲς μόνον ἐπὶ τῶν ποδῶν τῶν.

Ἄλλως τὰ πειράματα ταῦτα τοῦ Χάνσεν, δι' ὧν ἐπέσπασε τὴν ἐκπληξίν καὶ τὸν ἄμετρον τοῦ κόσμου θαυμασμόν, δὲν εἶνε τόσο ἀξιοθαύμαστα, ὅσον ἐκ πρώτης ἀρχῆς φαίνονται. Πᾶς ῥωμαλέος ἄνθρωπος, ἂν τύχῃ μάλιστα νὰ ᾔῃ καὶ γυμναστὴς καλός, δύναται εὐχερῶς νὰ ἐκτελέσῃ τὰ αὐτὰ κατορθώματα, ὡς πολλάκις ὁ ἴδιος ἐπέισθην διὰ τῶν πραγμάτων, ἡ μόνη δὲ διαφορά ἐγκτεται εἰς τοῦτο, ὅτι οἱ καταληπτικοὶ διαρκούντος τοῦ πειράματος οὐδεμίαν αἰσθάνονται στενοχωρίαν ἢ κόπωσιν, ἡ τοῦλάχιστον δὲν ἐκδηλοῦσι τοιαύτην. Οὐδένα πόνον αἰσθάνονται προσέτι οἱ ἐν νάρκῃ διατελοῦντες μυῶνες νυσσόμενοι δι' αἰχμηρᾶς βελόνης· ἐγὼ αὐτὸς οὐχὶ σπανίως ἐνέπηξα ὀξείας βελόνας βαθείως καὶ εἰς λίαν εὐαίσθητα μέρη τοῦ σώματος χωρὶς οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος ἄλγους νὰ παρατηρήσω εἰς τοὺς δι' αὐτῶν πληττομένους. Μερικοὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν τόσο ἦσαν ἀναίσθητοι, ὥστε οὔτε ἐπαρνούοντο οὔτε καὶ ἄλλην τινὰ ἐλαφρὰν κίνησιν ἔκαμνον, ὅσον καὶ ἂν ἐκέντων ἢ ἐκνίζον διὰ πτερῶν τὸν βλεννογόνον τῆς ρινὸς τῶν ὑμένα.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρασιωπήσω καὶ τοῦτο, ὅτι οὐδέποτε κατώρθωσα νὰ ἐξαλείψω πᾶν ἔχνος εὐαισθησίας εἰς τινὰ ἄτομα, τὰ ὅποια ἦσαν κατάλληλα διὰ τὰ πλεῖστα τῶν πειραμάτων.

Ἐκτὸς τῶν πρὸς τὸ σῶμα κυρίως ἀναφερομένων τούτων φαινομένων δύνανται καὶ ἄλλα πολὺ σπουδαιότερα καὶ παραδοξότερα νὰ παρατηρηθῶσιν εἰς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν πολλῶν μαγνητιζομένων. Πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν πειραμάτων τοῦ εἶδους τούτου δὲν εἶνε πάντοτε κατάλληλα τὰ ὑποκείμενα ἐκεῖνα, ἐφ' ὧν ἐπέτυχον τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα, καὶ τοῦτο κατὰ φυσικὸν λόγον, διότι μετὰ τῶν εὐαίσθητων ὑπάρχει μεγίστη ποικιλία περὶ τὴν ἀντίληψιν τῶν διαφορῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων.

Ἐν πρώτοις θὰ ἐπιχειρήσω τὴν περιγραφὴν πειραμάτων τινῶν, τὰ ὅποια κατ' ἀρχὰς μὲν, παρόντων πολλῶν μαρτύρων, ἐξετέλεσα ἐπὶ μιᾷ δεκαεπταετίδος, ὑγιῶς καὶ εὐρώστου νεάνιδος, ἔπειτα δ' ἐπ' ἀνέλαβον πολλάκις ἐπὶ διαφορῶν προσώπων ἀμφοτέρων τῶν γενῶν. Ἡ νεάνις ἐκεῖνη ἐφαίνετο κατ' ἐξοχὴν ἐπιδεικτικὴ μερικῆς καὶ γενικῆς τοῦ σώματος ἀποναρκώσεως, εἶχε δὲ ριζωθῇ παρ' αὐτῇ καὶ ἡ στερεὰ πεποίθησις, ὅτι ἀνωτέρα τις δύναμις εἶχε μοι παράσχει μυστηριώδη τινὰ ἐπ' αὐτὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐπομένως δὲν ἀπητεῖτο ἄλλο τι νὰ πράξω, παρὰ νὰ τὴν ἀτενίσω ἐπ' ὀλίγον ἀσκαρδαμυκτεῖ, ὅπως ἀποστερήσω αὐτὴν τελείως τῆς ἰδίας θελήσεως καὶ τὴν ὑποτάξω ὡς τυφλὸν ὄργανον εἰς τὰ νεύματά μου.

Ἄν ἐδείκνυσεν πρὸς τὰ ἄνω διὰ τοῦ δακτύλου καὶ συγχρόνως τῇ ἔλεγον, ὅτι ἀπὸ τινος δένδρου ἐκρέμαντο ὠραῖα, ἐρυθρὰ καὶ νόστιμα μήλα, ἀμέσως ἔστρεψε τὰ βλέμματά της πρὸς τὴν ὁροφὴν καί, εἰς τὴν διαταγὴν μου ὑπέκουςα, ὥρεγεν ὡς ἄλλος Τάνταλος τὰς χεῖρας, προσπαθοῦσα νὰ δρέψῃ τοὺς ἀνυπάρχοντας καρπούς. Τῇ ἐνεχειρίζον ἤδη ἐν ὤμῳ καὶ ἐκλειπόμενον γεώμηλον ἢ κρόμμυον, λέγων ὅτι ἦτον ἐν ἐκ τῶν ἄνωθεν κρεμασμένων μήλων, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἤρχιζε καθηδυνομένη ἐκ τῆς καλῆς γεύσεως νὰ δάκνῃ τὸ

προσενεχθὲν γεώμηλον ἢ κρόμμυον, τὰ δὲ γευστικά της νεῦρα δὲν εἶχον τὴν ἱκανότητα νὰ τὴν ἐξαγάγῃ τῆς ἀπάτης. Πλεῖστα ὅσα πειράματα ἐπεχείρησα ἐπὶ τῆς νεάνιδος ταύτης καὶ ἐπὶ ἄλλων προσώπων, ἀπέκτησα δὲ δι' αὐτῶν τὴν πεποίθησιν, ὅτι, ἂν τὰ πειράματα ταῦτα ἐπαναληφθῶσι πολλάκις, τὰ εἰς αὐτὰ ὑποβαλλόμενα ὑποκείμενα τόσην πεποίθησιν ἔπειτα τρέφουσιν ἐπὶ τὴν δύναμιν τῶν διεξαγόντων τὰ πειράματα καὶ τόσο ἐἴνε βέβαια περὶ τοῦ ματαίου πάσης ἀντιστάσεως εἰς τὰς θελήσεις καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν, ὥστε καὶ μόνῃ ἡ ὑπόνοια, ὅτι μέλλουσι νὰ ὑποστῶσι τι, ἀρκεῖ νὰ μεταθέσῃ αὐτὰ ἐκ τῆς αὐτοβούλως ἐνεργητικῆς καταστάσεως εἰς μίαν κατάστασιν, καθ' ἣν ὁμοιάζουσι μᾶλλον πρὸς ζῶντα νευρόσπαστα παρὰ πρὸς λογικοὺς ἀνθρώπους. Διὰ νὰ μὴ καταπονήσω τὸν νοῦν καὶ ἐξαντλήσω τὴν ὑπομονὴν τῶν ἀναγνωστῶν δι' ἀρκεσθῶ ν' ἀναφέρω ἐν μόνον παράδειγμα.

Ἵππρέτριάν τινα γνωστοῦ μοί τινος οἴκου, δειχθεῖσαν ὑπερβολικῶς εὐαίσθητον, πολλάκις εἶχον ὑποβάλλει εἰς τοιαῦτα πειράματα, καὶ τοῦτο διότι ταχέως ἠδύνατο πάλιν ν' ἀφυπνισθῇ, καὶ μετὰ τοῦτο δὲν ἠσθάνετο δυσχερέστες τῶν πειραμάτων συνεπείας. Ἐν τῇ φιλικῇ αἰθούσῃ ἦτο μιὰ τῶν ἡμερῶν πολυάριθμος συναναστροφὴ συνηγμένη, ἵνα παραστῇ εἰς τὰ πειράματά μου, ἐν τινὶ δὲ τῶν παρακειμένων δωμάτων ἐκάθητο ἡ νεάνις ῥάπτουσα παρὰ τινὰ μικρὰν τράπεζαν. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, ἡ ὑπρέτρια, λαβοῦσα διαταγὴν παρὰ τῆς κυρίας της νὰ μὴ με παρατηρήσῃ, ἔβλεπεν ἀτενῶς πρὸς τὴν ἐργασίαν της, ὥς οὐ ἐγὼ διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας μετέβην πάλιν εἰς τὴν αἰθουσαν. Ἀμα τῇ εἰσόδῳ μου αἱ ἐργατικαὶ τῆς νεάνιδος χεῖρες ἐπέσαν ἀκίνητοι ἐπὶ τῶν γονάτων, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἄξονες ἤρχισαν νὰ συγκλίνωσι πρὸς τὴν ρίζαν τῆς ρινός, καὶ μετ' ὀλίγον, χωρὶς ἐγὼ νὰ τὴν παρατηρήσω, ἡγέρθη τῆς θέσεώς της, ἐλαφρῶς δὲ κινουμένη ὡς φάσμα ἐναέριον, καὶ κλονουμένη τῷ ποδὶ ἀκολουθοῦσά με εἰσῆλθε διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας εἰς τὴν αἰθουσαν.

Ἀπερίγραφτος ἦτο κατόπιν ἡ ἐκπληξίς της, ὅτε τὴν ἐξήγαγον τῆς ληθαργικῆς καταστάσεώς της, καὶ ἀμνησάνουσα διότι εὐρέθη οὕτως ἐνώπιον τόσο κυρίων καὶ κυρίων ἔσπευσεν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης πρὸς τὸ αὐτομάτως ἐγκυρῶν ἐργόχειρόν της.

Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι ὁ ἐν Δρέσδῃ καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας Schulze πρῶτος ἐν Γερμανίᾳ, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῶν πειραμάτων τοῦ Χάνσεν, εἶπεν ὅτι εἰς ταῦτα εἶνε ἀδίκον καὶ σφαλερὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι συμβαίνουσι τυχαῖαι ἢ προμελετημένα ἀπάται καὶ ὅτι ὑπάρχει τις δύναμις ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον ἐνεργοῦσα. Στηριζόμενος δὲ ἐπὶ τὰ γραφόμενα τοῦ Carpenter ἐν τῷ συγγράμματί του „Principles of Mental Physiology“ προσέθηκεν ἐπίσης, ὅτι αἱ καταστάσεις καὶ τὰ πειράματα ταῦτα ἦσαν ἤδη πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα „ἠλεκτροβιολογικὰ πειράματα“ καὶ εἶχον χρησιμοποιοῦν πολλάκις ὡς ἀντικείμενα τῆς κοινῆς θεᾶς. Ὁ ἄγγλος χειρουργὸς Braid περὶ τὸ 1840 εἶχε δεῖξει, ὅτι τὸ δυνατόν τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων πειραμάτων ἐξηρτάτο κυρίως ἀπὸ τῶν προσώπων, ἐφ' ὧν ἐγίνοντο τὰ πειράματα ταῦτα, ἀποκτώντων τὴν πρὸς τοῦτο προδιάθεσιν διὰ τῆς συγκεντρώσεως τῆς προσοχῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς προσηλώσεως τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ φωτοβόλου τινὸς ἀντικειμένου. Ὁ Braid ἀπεκάλεσεν ὑπνωτικὴν τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ ὑπέδειξεν ὅτι δὲν διαφέρει πολὺ ἐκείνης, εἰς ἣν περιπίπτει ἡ ὄρνις, ἂν τὴν συνθλίψωμεν ἐπὶ τραπεζῆς

καὶ διὰ κιμωλίας σύρωμεν μίαν γραμμὴν ἐπὶ τοῦ ῥάμφους τῆς, ἢ ὁ καρκίνος, ἀν' φαλίδαν στηρίζωμεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἢ ὁ λαγιδεύς, ὅστις ἀποναρκοῦται καὶ ἀκίνητεν πρὸ τοῦ ἀνοικτοῦ στόματος τοῦ βόα κτλ.

Χάριν τῶν κλινόντων μᾶλλον νὰ πιστεύωσιν, ὅτι πράγματι ὑπάρχει μία ἀπὸ τοῦ πειραματιστοῦ ἀπορρέουσα καὶ ἐπὶ τὸν πειραματιζόμενον ἐνεργοῦσα δύναμις, ἐπεθύμουν νὰ παραθέσω ἐνταῦθα ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Βάινχολδ καὶ ἐμοῦ γενομένων πειραμάτων ἐπὶ παρουσίᾳ μάλιστα τοῦ ἱατροῦ Φρέγκελ καὶ ἄλλων οὐκ ὀλίγων ἐπιστημόνων.

Εἷς τῶν μαθητῶν μου, λίαν νοήμων καὶ εὐαίσθητος νέος, ἀποδειχθεὶς κατὰλληλος εἰς ναρκωτικὰ μεμονωμένων τινῶν μυῶνων πειράματα, ἐπίστευεν ὅτι πρὸ πάντων ἐπενήργει ἐπ' αὐτοῦ ἡ μαγνητικὴ ἐπίφασίς μου καὶ ὅτι αὕτη τὸν ἀφῆρει πᾶσαν ἱκανότητα νὰ μεταχειρισθῇ ἐλευθέρως τὰ μαγνητισθέντα μέλη. Κεκλεισμένων ὅμως, ἡ μᾶλλον προσδεσμένων ὄντων τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ μυϊκὴ νάρκη καὶ ὁ τέτανος δὲν ἐπῆρχετο μόνον, ἀν' ἄλλος τις τῶν παρόντων ἐπέφαινε τὴν χεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἀν' ἀκόμη ἔμενε πάντῃ ἀνέπαφος ἡ χεὶρ, ἀπλοῦς δέ τις μόνον θόρυβος ἠγείρετο, ὥσαντι ἐπλησίαζε τις πρὸς τὸν μαγνητιζόμενον. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο· ἡ νάρκη τῶν μυῶνων καὶ ἡ ἀνικανότης πρὸς κίνησιν τῆς χειρὸς καὶ τοῦ βραχίονος καὶ ὁ τέτανος ἐπὶ τέλους αὐτῶν ἐπῆρχετο ὅσῳκις ὁ ἱατρὸς Φρέγκελ ἀπλῶς καὶ κατὰ τινὰ ῥυθμὸν ἔκρουε τὴν ῥάχιν τοῦ νεανίου διὰ τινος ἀπαλοῦ ἀντικειμένου.

Ἔτερος πάλιν, ἄνθρωπος μέσης ἡλικίας καὶ δειχθεὶς ἀείποτε πρόθυμος νὰ ὑποστῇ πᾶν οἰονδήποτε πείραμα ἡμῶν, ἐνόμιζε καὶ διετείνετο, ὅτι μόνον ὁ καθηγητὴς Βάινχολδ, οὐχὶ δ' ἐγώ, ἐπενήργει ἐπὶ τῆς βουλήσεώς του. Πολλὰκις εἶχομεν ἀποναρκῶσαι πολλὰ τῶν μελῶν του, μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν παρεκινήσαμεν νὰ μεταβῇ εἰς ἓν τῶν παρακειμένων δωματίων, χρησιμεῦον εἰς τὰς παραδόσεις τῆς φυσικῆς, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τινος ἐπὶ τῆς θύρας κυκλοτεροῦς ὁπῆς νὰ ἐκτείνῃ πρὸς ἡμᾶς, εἰς τὸ ἕτερον δωμάτιον, τὴν χεῖρα μέχρι τοῦ ἀγκῶνος. Ἀφ' οὗ δ' ἐπεσηθήμεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον οὔτε διὰ τῆς ὁράσεως οὔτε διὰ τῆς ἀκοῆς κτλ. νὰ διακρίνῃ ἕνα ἕκαστον ἡμῶν, ἐγὼ μὲν, ψηλαφήσας τὴν χεῖρα, ἀπενάρκωσα αὐτήν, ἐν ᾧ ὁ καθηγητὴς Βάινχολδ, ὃν τόσον ἐφοβεῖτο ὁ πειραματιζόμενος, οὐδὲν εἶχε κατορθώσει.

Ὅσοι καὶ μετὰ τὰ ἐνταῦθα διὰ βραχέων ἐκτεθέντα πιστεύουσι πάλιν εἰς τὴν ὑπαρξίν μαγνητικῆς ἐπιρροῆς τοῦ πειραματιστοῦ ἐπὶ τὸν πειραματιζόμενον, ἴσως ἀποβάλωσι τὴν πίστιν των ταύτην μανθάνοντες, ὅτι ὁ ἐν τοιαύτῃ ναρκῶδει καταστάσει διατελὼν, ἐφ' ὅσον δὲν περιέπεσεν εἰς ὀλοσχερῇ ἀναισθησίαν, ἀκολουθεῖ τὰ προστάγματα οὐχὶ μόνον τοῦ ἐκτελεστοῦ τῶν πειραμάτων, ἀλλὰ καὶ οἰουδήποτε ἄλλου ἐκ τῶν παρόντων. Ἐκ τούτου δὲ πείθεται πᾶς τις, ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχωσι τὰ τοιαῦτα πειράματα δὲν ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα τις „μαγνητικὴ“ ἰδιότης τοῦ πειρωμένου, ἀλλὰ μόνον τοῦ πειραματιζομένου ἢ τυφλῇ πίστις, ὅτι μέλλει νὰ τῷ συμβῇ

ἔκτακτόν τι. Ὅλα τὰ πειράματα ἀπέτυχον οἰκτρῶς, ὅσα ἔγιναν ἐν ἀγνοίᾳ τ' οὔσης ἀλλαχοῦ ἐστραμμένης τῆς προσοχῆς τοῦ ὑποκειμένου.

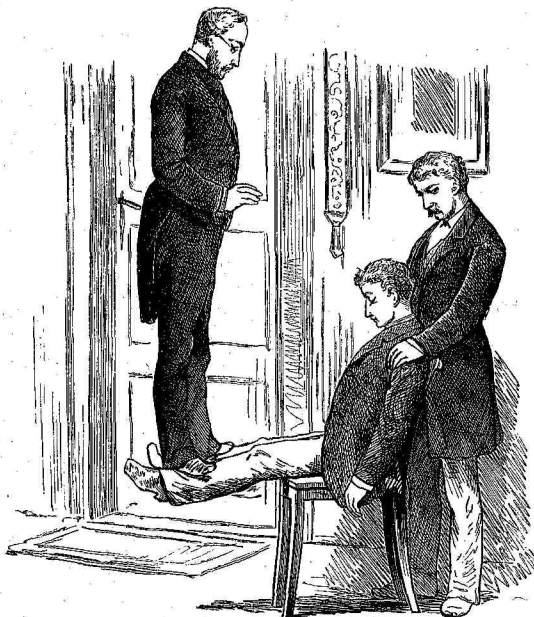
Τὰ ἡμέτερα, ὡς καὶ τὰ ἄλλοτε ὑπὸ Braid καὶ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Grützner καὶ τοῦ ἐν Βρεσλαυίᾳ καθηγητοῦ Haidenhain γεγόμενα, ἀποδεικνύουσιν ἡλίου φαεινότερον, ὅτι οὐδεμίαν σωματικὴν ἢ ψυχικὴν ἐξωτερικὴν ἐπενέργειαν ὑφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὡς αἰτίαν τῶν φαινομένων τούτων, ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι παρά τισι τῶν μηχανιζομένων ἀναφαίνεται ἐνίοτε μία παράδοξος ἰδιότης, ὅτι δηλαδὴ μετὰ προηγηθεῖσαν συγκέντρωσιν πάσης των τῆς προσοχῆς ἐπὶ τινος μονοτόνου φαινομένου κυριεύονται ὑπὸ τινος ἰδέας, οἷαςδήποτε, καὶ ὑποπίπτουσιν εἰς κατάστασιν ὁμοίαν πρὸς ὑπνον ἢ ῥεμβασμὸν καὶ τοιούτοτρόπως ἐπὶ τινὰ χρόνον χάνουσιν ἐν μέρει ἢ καθόλου τὴν ἱκανότητα προαιρετικῶς νὰ κυβερνήσωσι τὰς ἰδέας, τὰς σκέψεις καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν νεύρων των ἢ νὰ ἀντιληφθῶσιν ἐν συνειδήσει τῶν ἐντυπώσεων, ἃς διαβιβάζουσι ταῦτα ἢ ἐκεῖνα τὰ αἰσθητήρια ὄργανα*).

Ἡ γέφυρα, ἡ μεσάζουσα μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν νεύρων καὶ μυῶνων, ἀποκόπτεται διὰ τῶν πειραμάτων τούτων προσωρινῶς εἰς τινὰ μέρη τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐν καταστάσει μυϊκῆς νάρκης τὰ ὑποκείμενα, καίτοι διατηροῦντα σῶας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὰς αἰσθησεις των, δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσωσι τὴν θέλησίν των εἰς τὰ οἰκεία κινητικὰ νεῦρα, δι' ὧν ἐνεργοῦνται αἱ ἀντίστοιχοι μυϊκαὶ κινήσεις, συγχρόνως δὲ καὶ δὲν αἰσθάνονται ὡς ἄλλος τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ἐκεῖ κειμένων αἰσθητικῶν νεύρων. Ἄν δι' ἐνεργοῦ καὶ μάλιστα αἰφνιδίου ἐρεθισμοῦ κατορθωθῇ νὰ τεθῶσιν αὖθις εἰς ἐνέργειαν τὰ αἰσθητικά

νεῦρα, ἀμέσως τότε ἀποκαθίσταται πάλιν ἐντελῶς ἡ κυριαρχία τῆς βουλήσεως ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τῶν μυῶνων.

Ἄν δὲ διακοπῇ ἡ συγκοινωνία τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος πρὸς αἰσθητήρια τινά, αἱ ἐντυπώσεις τούτων δὲν γίνονται αἰσθηταὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν εἰς τοιοῦτόν τινα ἄνθρωπον, οὗ ἡ θέλησις ἔχασε τὴν δύναμιν νὰ παρακολουθῇ τὴν πορείαν τῶν ἰδεῶν του, εἰπωμεν, ἐγγχειρίζοντες αὐτῷ ὥμὸν γεώμηλον, „τοῦτο εἶνε μῆλον, φάγε αὐτό!“ αἱ γευστικαὶ καὶ ἄλλαι ἰδιότητες τοῦ μῆλου παράγονται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς ἐκφωνήσεως „τοῦτο εἶνε μῆλον!“ οὐχὶ δι' ἐντυπώσεων, ἃς λαμβάνουσι τὰ αἰσθητήρια, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐκφωνουμένων λέξεων παράγονται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου αἱ οἰκείαι παραστάσεις, ἐπομένως οὐχὶ ἡ σωματικὴ, ἀλλ' ἡ πνευματικὴ ἐντύπωσις φέρει εἰς τὴν συνειδήσιν τὴν ἰδέαν τοῦ μῆλου καὶ τὴν γεῦσιν αὐτοῦ, ἢ δὲ οὐδόλως ἢ λίαν ἀτελῶς λειτουργοῦσα αἰσθησις τῆς ὁράσεως καὶ τῆς

*) Καὶ ὁ Καθηγ. Γουλ. Wundt χαρακτηρίζει τὰ φαινόμενα ταῦτα ὡς ἀνακοπὰς τῆς βουλήσεως ἐν τῇ διατριβῇ του „Ἡ δεισιδαιμονία ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ“.

Πειραματισμὸς Μαγνητιζομένου.

ΑΓΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟ ΠΤΩΜΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ.

Είπων B. Plockhorst.

γεύσεως δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ διαψεύσωσι τὴν παράστασιν ταύτην.

Ἄν τὸ σκότος, εἰς ὃ τὸ τε πνεῦμα καὶ αἱ αἰσθησεις ἐνὸς τοιούτου ὑποκειμένου βυθίζονται, ἦνε τόσον βαθύ ὥστε νὰ παύσωσι λειτουργοῦντα ὅλα τὰ αἰσθητήρια, τότε αἱ προσ-
ταγαὶ δὲν εἶνε πλέον ἱκαναὶ νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπ' αὐτὸν καὶ τὰ μέλη του δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν ὑφ' ἡμῶν εἰς οἶαν-
δήποτε καὶ ὁσονδήποτε ἀφύσικον θέσιν, ἕως οὔ ὁ κάματος καὶ οἱ σπασμοὶ θέσωσι τέρμα εἰς τὸ πείραμα.

Τὸ ἀδύνατον αὐτὸ τοῦ νὰ στρέψωμεν αὐθαίρετως τὴν προσοχὴν τοῦ νοῦ ἀπὸ μιᾶς ἰδέας πρὸς μίαν ἄλλην παρέχει ἡμῖν τὴν κλεῖδα πρὸς ἐξηγήσιν ὅλων τῶν τόσον μυστηριω-
δῶν φαινομένων πειραμάτων. Τοῦτο ἐπίσης ἐξηγεῖ καὶ διὰ τί τοιαῦτα πρόσωπα ἀδυνατοῦσι νὰ κινήσωσι τῇ ἰδίᾳ βου-
λήσει τὸ μέλος ἐκεῖνο, ὅπερ νομίζουσι διατελοῦν ὑπὸ ξένην ἐπήρειαν. Τοῦτο δὲ συμβαίνει, ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ στρέ-
ψωσι τὴν πνευματικὴν των προσοχὴν καὶ τὴν θέλησιν πρὸς τὸ νευρικὸν τοῦτο μέρος, οὐδὲν δ' αἰσθάνονται ἐπομένως κατὰ τὸ μέλος τοῦτο.

Οἱ ἱατροὶ γνωρίζουσιν ὅτι ὁ Velpeau καὶ ὁ Broca ἐν ἔτει 1860 ἐξετέλεσαν χειρουργικὰς ἐγχειρίσεις εἰς πρόσωπα, οὐδὲν ἄλλως ἐξ αὐτῶν αἰσθανθέντα, προηγουμένως ὅμως ὑποβληθέντα εἰς τὰ ὑπνωτικὰ πειράματα τοῦ Braid. Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ οἱ ὑπνωτιζόμενοι, ἂν τοῖς διαβεβαιώ-
σωμεν τοῦτο, ἀγνοοῦσι καὶ αὐτὸ τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου, ἀδυνατοῦσι νὰ ἐνθυμηθῶσι τὸ ἴδιον ὄνομα, δὲν δύνανται ν' ἀριθμήσωσι κτλ. καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶνε εἰς θέσιν ἀπὸ τῆς κυριαρχούσης αὐτῶν ἰδέας νὰ εὕρωσι τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἄλλην ἰδέαν, ἐφ' ἧς ἔπρεπε νὰ στρέψωσι τὴν προσοχὴν των, ὅπως εἰπωσιν α, ὅπως προφέρωσι τὸ ὄνομά των, καὶ ἀριθμήσωσιν ἕν, δύο, τρία κτλ. Ἡ κατάστασις δὲ αὕτη δὲν διαφέρει πολὺ ἐκείνης, εἰς ἣν πολλάκις ἀκουσίως πάντες κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον περιπίπτουσι λησμονοῦντες τὸ ὄνομα γνωρίμου τινὸς ἢ γνωστοῦ ἀντικειμένου καὶ μὴ δυνάμενοι παρ' ὅλας μας τὰς προσπάθειάς νὰ τὸ ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην. Ἐνεκα τοῦτου λοιπὸν καὶ ὑποκειμένον τι, τοιαύτην πάσχον πνευματικὴν σύγχυσιν, εὐκόλως δυνάμεθα νὰ πείσωμεν, ὅτι εἶνε ἄλλος ἄνθρωπος, καὶ πειθαναγκάσωμεν οὕτως εἰπεῖν νὰ ἐνεργῇ ὡς ἂν ἦτο πραγματικῶς τοιοῦτος, διότι καὶ ἡ συναίσθησις ἀκόμη περὶ τοῦ τίς εἶνε ἕκαστος ἡμῶν θεμελιούται ἐπὶ τοῦ μνημονικοῦ ἥτοι τῆς προαιρετικῆς διευ-
θύνσεως τῆς πνευματικῆς προσοχῆς πρὸς διαφόρους παρα-
στάσεις.

Ἐντεῦθεν ἐννοεῖ πᾶς τις, ὅτι κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον λογικῶς δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι πάντα τὰ ἀσφαλῶς παρα-
τηρηθέντα ταῦτα φαινόμενα. Πῶς ὅμως συμβαίνει, ὥστε εἰς τινες ἀνθρώπους ἀφανέσταται τινες ἀφορμαὶ ν' ἀρκῶσι πρὸς ἄρσιν τῆς γεφύρας τῆς μεταγούσης ἀπὸ τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ σῶμα, ἀπὸ τῆς βουλήσεως καὶ νοήσεως πρὸς τὴν τῶν νεύρων ἐνέργειαν, τοῦτο δὲν ἐπετύχομεν ἀκόμη νὰ ἐξιχνιά-
σωμεν. Μέχρι τοῦ νῦν πᾶσα ἀπόπειρα πρὸς φυσικὴν τινα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐξιστόρησιν ἐματαιώθη, καὶ τοῦτο ἐπειδὴ δὲν ἐξηγήθη ἀκόμη ἡ μεταποίησις τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας τῆς βουλήσεως εἰς τὴν νευρικὴν λειτουργίαν καὶ ἡ μετάδοσις τῶν ὕλικῶν ἐρεθισμῶν τῶν αἰσθητηρίων μας εἰς τὴν ἐν ἐπιγνώσει καὶ πνευματικὴν παράστασιν ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν ἐνταῦθα ἐκτεθέντα φαινόμενα τὴν ἑδραν των ἔχουσι κυρίως εἰς τὸ μεταβατικὸν τοῦτο διά-
στημα, διὰ τοῦτο ἀνεξήγητα ἀποβαίνουσι καὶ τὰ οὐσιωδέ-
στερα αὐτῶν σημεῖα.

Ὁ Grützner διατείνεται ὅτι διὰ τῶν μονοτόνων αἰσθη-
τικῶν ἐρεθισμῶν, προσηλώσεως δηλ. καὶ ψηλαφήσεως τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τῶν καθεξῆς, μέρη τινὰ τοῦ ἐγκεφάλου, ἐν οἷς γεννᾶται ἡ καθαρὰ νόησις καὶ ἡ βούλησις, τίθενται ἐκ-
τὸς ἐνεργείας. Ἄν τοῦτο ἦτο ὀρθόν, ἔπρεπε τὰ μέρη ταῦτα νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὴν φαιὰν οὐσίαν, οὐχὶ δὲ νὰ καταλαμβά-
νωσι τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω κειμένην χώραν τοῦ ἐγκεφάλου, διότι ἄλλως εἰς τοὺς ὑπνωτιζομένους ἔδει νὰ συμβαίνωσι καὶ ταραχαὶ τῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς λειτουργίας τῆς κόρης ἀπέ-
ναντι-τῶν ἐκ τοῦ φωτὸς ἐντυπώσεων, ὅπερ, ἐγὼ τοῦλάχιστον, οὐδέποτε εἰς οὐδὲν τῶν πειραμάτων μου παρατήρησα.

Ἐπίσης σφαλερὸν θὰ ἦτο, ἂν ἠθέλωμεν εἰπεῖ ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φαντάζονται μόνον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ πράξωσι ἢ ν' ἀντιληφθῶσι τι κατὰ βούλησιν, διότι τὸ νὰ φαντασθῶμεν ὅτι πράγμα τι εἶνε τοιοῦτον, οἷον πραγματι-
κῶς δὲν εἶνε, προϋποθέτει πάντως πρόθεσιν τινα καὶ ποσὸν τι βουλήσεως, ἐν ᾧ τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ὑπνοβατικῆς ταύτης καταστάσεως εἶνε ἡ τελεία ἄρσις τῆς ἐλευθέρως βου-
λήσεως. Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶ-
μεν, ὅτι τὰ μαγνητιζόμενα ὑποκείμενα ἀντιλαμβάνονται πραγματικῶς ὅτι ἂν ἡμεῖς τοῖς εἰπωμεν, βλέπουσι τρόπον τινα διὰ τοῦ πνεύματός των καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ, γεύονται διὰ τοῦ νοδὸς καὶ οὐχὶ διὰ τῆς γλώσσης των, αἰ-
σθάνονται ψῦχος, θερμότητα, σχῆμα καὶ ὄγκον διὰ τοῦ πνεύματός των καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ἀφῆς.

Οἰκοθεν ἐννοεῖται ὅτι τὰ τοιαῦτα πειράματα ὑπόσχον-
ται μείζονα ἐπιτυχίαν, ἂν γίνωνται ἐπὶ ἀνθρώπων, οἵτινες ἔχουσι ζωηροτέραν τὴν φαντασίαν, ῥέπουσι πρὸς τὰ ὄνειρο-
πολήματα καὶ τοὺς ῥεμβασμοὺς καὶ εὐκόλως ἀφαιροῦνται, δηλαδὴ τὸ πνεῦμά των εὐχερῶς ἀπομακρύνεται τῶν σωμα-
τικῶν ἐντυπώσεων. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν δέκα περίπου ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν φαίνονται ἰδιάζοντες πρὸς τοιαῦτα πειράματα, ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲ ἐξάγεται, ὅτι παρὰ ταῖς γυναῖξιν καὶ μά-
λιστα ταῖς νεάνισιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε πολὺ μεγαλειότερος.

Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη ν' ἀπορῶμεν καὶ νὰ θαυμάζωμεν πῶς οἱ Φαῖραι τῆς Ἀνατολῆς κατορθώνουσι νὰ βασανίζωσιν τὸ σῶμά των διὰ τῶν σκληροτέρων βασάνων χωρὶς νὰ δεικνύουσι οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον τοῦ ἄλγους σημεῖον; Πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι συμβαίνει τι ὑπερφυσικὸν φαινόμενον ἢ ἀγυρτία, ἂν μοναχὸς τις ἢ δόκιμος μοναστηρίου τινός, ὑπο-
βληθεὶς εἰς ἀδιάκοπον πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀσκήσιν, περιπίπτει τέλος εἰς ἑκστασιν, ὁμοίαν πρὸς τὴν ἀνωτέρω πε-
ριγραφέσαν κατάστασιν, καὶ διαρκούσης ταύτης βλέπει, ἀκούει καὶ αἰσθάνεται πράγματα ὑπερακοντίζοντα καὶ τὰ τερατωδέστερα τῆς δεισιδαιμονίας φαντασιοκοπήματα; Μέχρι τῆς σήμερον καὶ αὐτοὶ οἱ ἱατροὶ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ψυχολόγων ἴγνούν, ὅτι τόσον πολὺς ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν πρὸς τοιαῦτα πειράματα καταλλήλων προσώπων καὶ ὅτι ὑπῆρχον ἄνθρωποι, ὡς ὁ Χάνσεν, δυνάμενοι νὰ δώσωσι περὶ αὐτῶν παραστάσεις ἐπὶ εἰσιτηρίοις.

Οὐχὶ δὲ ἀπο σκοποῦ παρεσιώπησα ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν παραδειγμάτων μου περιστάσεις τινάς, σπουδαίας μὲν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τοιούτων πειραμάτων, ἀσημάντους δὲ διὰ τὴν ἐξηγήσιν καὶ κατανόησιν αὐτῶν, διότι πολὺ βλαβερὸν θὰ ἦτο, ἂν ἀκλήτοι ἐπεχείρουν κατὰ τὴν περιγραφὴν ταύ-
την νὰ τὰ μιμηθῶσιν. Εὐνόητον εἶνε, ὅτι ὅσον διαρκέστε-
ρον καὶ συχνότερον χάνομεν τὴν ἱκανότητα τοῦ νὰ στρέψω-
μεν ὅπου ἂν θέλωμεν τὴν πνευματικὴν προσοχὴν μας, τόσον εὐκολώτερον δυνάμεθα νὰ ὑποπέσωμεν ἐπὶ τέλους εἰς μόνιμον ἢ τοῦλάχιστον μακροχρόνιον διανοητικὴν ταραχήν. Οἱ ὑπο-

βληθέντες εἰς τοιαῦτα πειράματα ἐπὶ ἡμέρας ὅλας ἔχουσι τὴν διάνοιαν τεταραγμένην, πάσχουσι δὲ κατόπιν κεφαλαλγίαν, ληθαργίαν καὶ γενικὴν ἐξάντλησιν τοῦ σώματος, εἰς τοὺς ἄγαν δ' εὐερεθίστους ἀναφαίνονται ἐνίοτε παραλυτικά συμπτώματα καὶ εἰς αὐτάς τὰς κινήσεις τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς καρδίας, συνέπειαν ἔχοντα συμφορήσεις κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀσφυκτικούς παροξυσμούς, δυναμένους νὰ ἐπενέγκωσι καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον.

Μεθ' ἐκάστην τοῦ πειράματος ἐπανάληψιν ἡ εὐαισθησία τοῦ εἰς αὐτὸ ὑποβαλλομένου ἐπιτείνεται, δύναται δ' ἐπὶ τέλους τοσαύτῃ νὰ καταστῇ, ὥστε ὁ πάσχων νὰ περιπίπτῃ εἰς βαθύτατον ληθαργον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξωτερικῆς ἀφορμῆς, νὰ καταλαμβάνεται δὲ μετ' ὀλίγον καὶ ὑπὸ σφοδρῶν σπασμῶν, καθιστώντων αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν καὶ ἐνασχόλησιν. Συμβουλευώ λοιπὸν πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε εὐαισθητοὺς καὶ μάλιστα τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς νέους ν' ἀπέχωνται ἀείποτε καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς

ἀπλῆς θείας τῶν τοιούτων πειραμάτων. Ἡ ῥοπή πρὸς τὴν ὑπνωτικὴν ταύτην κατάστασιν δύνανται εὐκόλως, ὥς τις κολλητικὴ νόσος, νὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς ἄλλους, προηγουμένως μὴ ἔχοντας ὅλα τὰ συστατικά τῆς ὑπνωτικῆς διαθέσεως. Παρ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν δὲν δύνανται πλέον κατόπιν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐπέλευσιν τοιαύτης τινὸς πνευματικῆς ταραχῆς, ἀπαράλλακτα ὅπως δὲν δύναται τις νὰ μὴ χασμηθῇ, ἀφ' οὗ ὁ πλησίον τοῦ ἔδωκε πρῶτος τὸ κακὸν παράδειγμα καὶ ὅπως, ὥς πολλὰκις ἀπεδείχθη, εὐθυμία, κακοδιαθεσία καὶ παρὰ ταῖς γυναῖξιν ὑστερισμὸς καὶ παραφροσύνη ἐνεργοῦσιν ὡς κολλητικὰ ἀσθενεία.

Εὐτυχῶς οἱ πλεῖστοι τῶν εὐαισθητῶν δὲν γνωρίζουσι τοῦτο καὶ ὅσοι ἔκαμαν ἀπαξ ἐφ' ἑαυτῶν τὴν δυσάρεστον ταύτην ἀνακάλυψιν εὐχερῶς δύνανται νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ ἐπαναλήψεων, ἀποκρούοντες ἐντόνως καὶ ἐκ τῶν προτέρων πᾶσαν νέαν δοκιμὴν.

R. Rühlmann.

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

(Δίλημμα.) (συνέχεια.)

XVI.

Παρήλθον τρεῖς ἡμέραι. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκεφθῶ ἀπαξ ἔτι τὴν οἰκογένειαν Ῥάτς! Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι θὰ εὗρισκον ἐκεῖ τὴν λύσιν παντός ὅτι ἐκείνη τὴν περιέργειάν μου καὶ ὅπερ ἐν τούτοις δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω. Ἀλλὰ πάλιν ἐκεῖ θὰ συνήντων τὸν θορυβώδη ἀπόμαχον! Αὐτὴ ἡ τελευταία ἰδέα μὲ ἠμπόδιζε.

Ὅτε λίαν μελαγχολικὴν τινὰ ἐσπέραν ἐκαθήμην μόνος εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐδοκίμαζον ν' ἀναγνώσω ἐν βιβλίον . . . ἐν ᾧ ἔξω ἐπιπτον πυκνὰ χιονώδη νέφη καὶ ψυχρὸς ἄνεμος ἔπνεε καὶ ἡ ξηρὰ χιών ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤρχετο καὶ ἔκρουε τὰ παράθυρά μου, ὡς ἂν νὰ ἐρρίπτοντο κατ' αὐτῶν βιαίως χονδροὶ κόκκοι ἄμμου . . . εἰσῆλθεν δὲ ὑπηρετῆς μου καὶ μὲ μυστηριώδεις μορφασμούς μοι ἀνήγγειλεν ὅτι κυρία τις ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ. Ἦμην πλήρης ἀπορίας, διότι κυρίαί ποτε δὲν μ' ἐπεσκέπτοντο καὶ μάλιστα εἰς τόσον προκεχωρηκυῖαν ὥραν. Ἐν τούτοις τὸν διέταξα νὰ τὴν εἰσαγάγῃ. Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ἐσπευσμένως εἰσῆλθε γυναίκα τις μορφῇ, περιτετυλιγμένη ἐντὸς ἐλαφροῦ θερινοῦ μανδύου καὶ φέρουσα κίτρινον περιτραχήλιον. Διὰ τινος βιαίας κινήσεως ἔρριπεν ἀφ' ἑαυτῆς καὶ περιτραχήλιον καὶ μανδύαν, ὅπως ὑπὸ τῆς χιόνος κεκαλυμμένα, καὶ πρὸ ἐμοῦ ἵστατο — ἡ Σουσσάνα!

Τόσον εἶχον ἐκπλαγῇ, ὥστε οὐδεμίαν λέξιν ἠδυνήθην ἀμέσως νὰ προσφέρω. Ἀλλ' αὐτὴ ἐπλησίασε τὸ παράθυρον, ἐστηρίχθη διὰ τοῦ ὤμου τῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἔμεινε ἀκίνητος εἰς τὴν στάσιν ταύτην. Μόνον τὸ στήθος τῆς ἐκολλοῦτο σπασμωδικῶς, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπλανῶντο τῇδε καὶ ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τὰ ὄψα τῆς χεὶρ ἐξήρχετο ἡ ἀναπνοὴ ὡς ἐλαφρὸς τις καὶ διαρκὴς στόνος. Ἐνόησα ὅτι αἰτία τῆς ἐλεύσεώς τῆς δὲν ἦτο συνήθης τις θλίψις· ὁμοίως ἐνόησα μεθ' ὅλην μου τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὴν μικράν μου ἡλικίαν, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην πρὸ ἐμοῦ ἡ τύχη μίᾳ δολικῆρου ὑπάρξεως . . . πικρά καὶ ὀδυνηρά τύχη . . . ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος αὐτῆς σημείον.

— Σεῖς, δεσποινὶς Σουσσάνα, ἤρχισα· ἀλλὰ πᾶς . . .

Ἠρπασεν αἰφνης τὴν χεῖρά μου διὰ τῶν ὡς πάγος ψυχρῶν δακτύλων τῆς, ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς διεκόπη· ἀνεστέναξε μόνον διακεκομμένως καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τοῦ στήθους. Οἱ πυκνοὶ πλόκαμοι τῆς μελαίνης κόμης τῆς κατέπεσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς . . . ὄντες ἀκόμη κεκαλυμμένοι ὑπὸ νιφάδων χιόνος.

— Παρακαλῶ, ἡσυχάσατε . . . καθήσατε, ἤρχισα λέγων, ἔδω ἑπάνω εἰς τὸν καναπέ . . . Μὰ τί συνέβη; Σῆς παρακαλῶ, καθήσατε.

— Ὅχι, εἶπε μὲ φωνὴν μάλιστα ἀκουομένην καὶ ἐστηρίχθη εἰς τὸ παράθυρον. Ἐδῶ εἶμαι πολὺ καλὰ . . . ἀφῆστέ με . . . δὲν ὑποποῦσατε ποτὲ νὰ σκεφθῆτε . . . ἀλλ' ἂν ἡξεύρετε . . . ἂν ἐγὼ . . . ἂν . . .

Ἦθελε νὸ συγκρατήσῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς, ἀλλὰ τὰ δάκρυα κατεπλημύρηνσαν μετ' ἀκαταμαχίτου δυνάμειος τοὺς ὀφθαλμούς τῆς, καὶ λυγμοί, ταχεῖς καὶ σπασμωδικοὶ λυγμοὶ ἀντήχουν εἰς τὸ δωμάτιον.

Ἡ καρδιά μου ἐκινδύνευε νὰ διαρραγῇ. Ἐν συνόλῳ δὲς μόνον εἶχον

ἰδεῖ τὴν Σουσσάνα. Καὶ εἶχον μὲν τὸ μαντεύσει ὅτι ὁ βίος τῆς δὲν εἶχεν ἀκολουθήσει ὁδὸν διὰ ῥόδων ἐστρωμένην, ἀλλὰ πάντοτε τὴν ἐθεώρουν ὡς ὑπερῆφανον καὶ μὲ ἰσχυρὸν χαρακτήρα κόρη· καὶ τώρα αἰφνης τὰ πλήρη ἀπελπισίας καὶ ἀκατασχέτως ῥέοντα ταῦτα δάκρυα . . . ἂ, Θεέ μου! ἔσθη κλαῖον μόνον εἰς τὸν θάνατον λίαν προσφιλοῦς τινος ὄντος!

Ἰστάμην πρὸ αὐτῆς ὡς ἂν ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ ᾤμην καταδικασμένος εἰς θάνατον.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπε τέλος ἀφ' οὗ ἐπανειλημμένως καὶ σχεδὸν ὀργίως ἀπέμαξε τοὺς ὕγρους ὀφθαλμούς τῆς. Γλήγορα θὰ περάσῃ. Ἠλθον ἔδω . . .

Λυγμοὶ πάλιν τὴν κατέλαβον, ἀλλ' ἄνευ δακρύων.

— Ἠλθον . . . Γνωρίζετε βέβαια . . . ὁ Ἀλέξανδρος Φουστῶφ ἀνεχώρησε;

Διὰ τῆς μιᾶς ταύτης ἐρωτήσεως ἡ Σουσσάνα μοὶ ἐξωμολογήθη τὰ πάντα, καὶ συγχρόνως μὲ προσέβλεψε τοιοῦτοτρόπως ὡς ἂν νὰ μοὶ ἔλεγε:

— Μὲ ἐννοεῖς βέβαια καὶ δι' αὐτὸ θὰ μὲ φεισθῇς; δὲν εἶνε;

Ἡ δυστυχὴς! Καμμία λοιπὸν ἄλλη ἐξόδος δὲν εἶχε τῇ ἀπομείνει!

Δὲν ἐγνωρίζον τί ἔπρεπε ν' ἀποκριθῶ.

— Ἐφυγε, ἔφυγε . . . τί ἐπίστευσεν! ἔλεγεν ἡ Σουσσάνα. Καὶ ἐμένα οὔτε νὰ μὲ ἐρωτήσῃ μιὰ φορὰ ἠθέλησεν! Ἐνόμιζεν ὅτι δὲν θὰ τῇ ἔλεγα ὅλην τὴν ἀλήθειαν . . . αὐτὸ ἔμφορεσε νὰ τὸ πιστεύσῃ περὶ ἐμοῦ! Ὡς ἂν ἐγὼ νὰ τὸν ἐξηπάτησά ποτε!

Ἐδῆξε τὸ κάτω χεῖλός τῆς, ἔκλινεν ὀλίγον πλαγίως καὶ ἤρχισε νὰ ξέη διὰ τοῦ ὄνυχος τὰ σχήματα τοῦ πάγου, τὰ ὅποια εἶχον σχηματισθῇ ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ παραθύρου. Ταχέως ἐσπευσα εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, ἔστειλα ἔξω τὸν ὑπηρετῆν, ἐπέστρεψα ἀμέσως καὶ ἤναψα ἄλλο φῶς . . . Δὲν γνωρίζω ὅπως διόλου διὰ τί ἔκαμα ὅλα ταῦτα . . . ἡμῖν τόσον συγκεινημένοι!

Ἡ Σουσσάνα ἐκάθητο ὡς καὶ πρότερον πρὸ τοῦ παραθύρου καὶ τώρα μάλιστα παρετήρησα πόσον ἐλαφρῶς ἦτον ἐνδευμένη· φαίετο εἰς τὴν μετὰ κομβία καὶ πλατεῖα δερματίνῃ ζώνῃ· αὐτὴ ἦτον ὅλη τῆς ἡ ἐνδυμασία. Τὴν ἐπλησίασα· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἔδωκεν εἰς ἐμὲ τὴν παραμικρὰν προσοχὴν.

— Τὸ ἐπίστευσε . . . τὸ ἐπίστευσεν, ἐψιθύριζεν ἐλαφρῶς κινουμένη ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς εἰς τὴν ἄλλην. Δὲν ἐδίστασεν ὅμως διόλου νὰ μοῦ δώσῃ αὐτὴν τὴν τελευταίαν πληγὴν.

Αἰφνης ἐστράφη πρὸς ἐμέ.

— Γνωρίζετε τὴν διεύθυνσίν του;

— Μάλιστα, δεσποινὶς . . . τὴν ἐπῆρα ἀπὸ τὸν ὑπηρετῆν του . . . τὴν ἔμαθα εἰς τὴν κατοικίαν του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος τίποτε δὲν μοι ἐφάνερωσε περὶ τοῦ σκοποῦ του· δὲν τὸν εἶχα ἰδεῖ ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἐπῆγα ἐκεῖ διὰ νὰ μάθω τί γίνεται· ἀλλ' αὐτὸς εἶχεν ἤδη ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Μόσχαν.

— Γνωρίζετε τὴν διεύθυνσίν του; ἐπανελάβε. Γράφατέ του λοιπὸν ὅτι μ' ἐφόνευσε. Εἰσθε τίμιος νέος, τὸ γνωρίζω. Μαζὶ σας βεβαίως